

Carl (Christian) - faktor och gevaldiger

Hugos far

Utdrag från ett sockenstämmoprotokoll 1837: Till ny klockare valdes den föregåendes son Johannes Wennerholm, som tjänstgjort som vice klockare efter faderns död 28 dec. 1836.

Sökande voro:

1. Skolmästare Jöns Lundqvist
2. Vice Klock. Johannes Wennerholm samt dennes bror.
3. Hieronymus Wennerholm

Den förste fick 4 11/12 mantalsröster

Den andre fick 17 1/12 mantalsröster

Den tredje fick ingen röst.

Efter klockare Nils bortgång sökte således de två av sönerna Hieronymus och Johannes klockartjänsten i Holm. Den knappt 18-åriga Johannes som, vikarierat efter faderns död, valdes 1837 till ordinarie klockare.

Hieronymus kom att välja ett helt annat yrke: han öppnade 1841 en handelsrörelse i Falkenberg.

Yngst i den åttahövdade syskonkretsen var Christian. Som vuxen kallade han sig för Carl, vilket förklarar att namnet Christian satts inom parentes. Han var nio år yngre än Hieronymus och blev under några år medhjälpare i dennes affär vid torget i Falkenberg.

Hugos mor Charlotta var född 1826 i övre Korndal, där också han jämte övriga syskon såg dagens ljus. Charlottas föräldrar var garverifaktorn Håkan Andersson och Sofia Wetterström, guldsmedsdotter från Varberg. Inom parentes sagt konditionerade mästaren Carl Gustav Wetterström - hennes far - tidvis i Falkenberg, där han var född och också dog. Sannolikheten talar för att de två Carl (Christian) och Charlotta, hade träffats i Falkenberg.

Så hade under alla förhållande Hieronymus och Charlottas syster gjort. Albertina hette hon. Medan Hieronymus rycktes bort i förtid, endast 56 år gammal, fick Albertina uppleva sin 100-årsdag. Deras son John, född 1858, blev så småningom en framstående professor vid Veterinärhögskolan. Hieronymus ligger begravd på Holms kyrkogård, där John lät resa en gravvård.

Hieronymus affär - där således Carl (Christian) under en tid var anställd - låg vid Stortorget, där Rörbeckska huset idag reser sig. Butiken blev efter hand av betydande storleksordning. Såväl till omsättning som byggnadsyta. Ett rikt varusortiment fördes: oljor, tjära, garn, spik, brädor, matvaror, tobak, vin och sprit. Några år efter Hieronymus död övertogs affären av Oscar Rörbeck, som donerade fastigheten till Falkenbergs stad.

De båda systrarna Albertina och Charlotta hade växt upp i övre Korndal, i lagfartshandlingarna kallad 1/4 mantal Vessige 9.

Medan Albertina kom att flytta till Falkenberg, stannade Charlotta kvar och övertog tillsammans med Carl (Christian) fädernehemmet. Gammelmormor beskrevs som en företagsam kvinna. Det tycks vara hon som tagit initiativet till att anlägga ett garveri i Korndal. Maken Håkan kunde kalla sig garverifaktor.

Svärsonen Carl (Christian) fick så småningom överta såväl garveriet som faktorstitlen. Faktor som titel existerar väl numera endast på tryckerier. Ordet härleder sig från lat. "facere" = göra, verkställa. Förr var emellertid faktor en vanlig yrkestitel inom flera branscher, särskilt mekaniska verkstäder (jämför gevärsfaktori). Också garverierna höll sig med faktorer som arbetsledare.

Svärsonen Carl (Christian) kunde emellertid allt emellanåt också kalla sig fånggevaldiger.

Uppgiften var att forsla brottslingar till Halmstads kronohäkte och Varbergs fästning. Maktpåliggande uppdrag i ordets rätta betydelse: fånggevaldiger kommer från ty. "gewältigen" = vara herre över.

När Hugo efter ett antal år i Amerika återvände till Sverige, bosatte han sig på nedre Korndal, dit mor Charlotta hade flyttat som änka. Hemlängtan drev honom. Övre Korndal hade kommit i andra händer. Säkert var det med synnerligen stor glädje och stolthet Hugo på 1930-talet kunde flytta till och överta födelsehemmet, övre Korndal. Granngården framstod för honom som det näst bästa.

Hugo och Korndal har närmare skildrats i släktkrönikan av 1979